

การเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

โครงการ “คืนลมหายใจที่ไร้ฝุ่น”

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ดำเนินโครงการ “คืนลมหายใจที่ไร้ฝุ่น” ระหว่างเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ 2569 โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างสุขภาวะที่ดีให้กับประชาชน และลดผลกระทบต่อด้านสุขภาพจากปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญในพื้นที่ภาคเหนือ โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กเล็กและกลุ่มเปราะบาง

การดำเนินโครงการดังกล่าวสอดคล้องกับแผนพัฒนามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ฉบับที่ 13 ด้านการรับใช้สังคม (Social Contribution) โดยมุ่งเน้นการทำงานร่วมกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาคเอกชน และชุมชนในพื้นที่ เพื่อร่วมกันพัฒนาห้องปลอดฝุ่น และสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการป้องกันผลกระทบจากฝุ่น PM2.5

1. ประเด็นการมีส่วนร่วม

โครงการฯ ได้ร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน และลำพูน ในการวางแผนและกำหนดพื้นที่ดำเนินโครงการ โดยร่วมกับ อปท. สำรวจจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงประเมินขนาดพื้นที่ใช้งาน เพื่อใช้ในการคำนวณจำนวนเครื่องฟอกอากาศและเครื่องเติมอากาศที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ สำหรับการจัดทำห้องปลอดฝุ่นในศูนย์เด็กเล็ก

นอกจากนี้ โครงการฯ ยังได้ส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากฝุ่นละออง PM2.5 พร้อมทั้งจัดให้มีการฝึกปฏิบัติการประกอบ “กล่องอากาศดี” เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบกล่องอากาศดีจากอุปกรณ์ที่ได้รับการสนับสนุนจากโครงการฯ และนำไปใช้งานจริงในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. สรุปข้อมูลของผู้มีส่วนร่วม

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในจังหวัด(อปท.) ได้กำหนดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ร่วมโครงการในปี 2569 จำนวน 252 ศูนย์ เป็นศูนย์ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 176 ศูนย์ จังหวัดเชียงราย 38 ศูนย์ จังหวัดแม่ฮ่องสอน 23 ศูนย์ และจังหวัดลำพูน 15 ศูนย์

3. ผลการมีส่วนร่วม

จากการกำหนดพื้นที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ร่วมโครงการในปี 2569 สถาบันฯ ได้จัดทำแผนการดำเนินงาน กิจกรรมของโครงการ และระยะเวลาในการจัดกิจกรรมสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละจังหวัด ดังต่อไปนี้

จังหวัด	อำเภอ	จำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวนห้องปลอดฝุ่น	จำนวนเครื่องเติมอากาศ	จำนวนเครื่องฟอกอากาศ	ระยะเวลากิจกรรม	
เชียงราย	เชียงแสน	9	304	34	0	12-13 มกราคม 2569	
	เมืองเชียงราย	9	19	19	19	12-13 มกราคม 2569	
	แม่จัน	3	12	12	12	12-13 มกราคม 2569	
	แม่ลาว	1	2	2	2	12-13 มกราคม 2569	
	แม่สาย	16	37	51	4	12-13 มกราคม 2569	
เชียงราย Total		38	374	118	37		
เชียงใหม่	จอมทอง	42	70	88	59	22 มกราคม 2569	
	ดอยเต่า	2	3	3	3	20 กุมภาพันธ์ 2569	
	ดอยหล่อ	5	13	16	7	20 กุมภาพันธ์ 2569	
	ฝาง	18	34	41	34	20 กุมภาพันธ์ 2569	
	พร้าว	16	47	50	22	15 มกราคม 2569	
	เมืองเชียงใหม่	1	5	1	3	20 มกราคม 2569	
	แม่แจ่ม	8	17	19	17	23 มกราคม 2569	
	แม่วาง	21	48	49	31	22 มกราคม 2569	
	แม่สาย	14	26	26	20	20 กุมภาพันธ์ 2569	
	เวียงแหง	20	31	34	6	6 กุมภาพันธ์ 2569	
	สันป่าตอง	18	46	49	15	22 มกราคม 2569	
	อมก๋อย	8	14	14	14	20 กุมภาพันธ์ 2569	
	ฮอด	3	6	8	6	20 กุมภาพันธ์ 2569	
	เชียงใหม่ Total		176	360	398	237	
	แม่ฮ่องสอน	ปาย	13	20	26	20	20 กุมภาพันธ์ 2569
เมืองแม่ฮ่องสอน		9	16	18	14	20 กุมภาพันธ์ 2569	
แม่สะเรียง		1	4	2	2	20 กุมภาพันธ์ 2569	
แม่ฮ่องสอน Total		23	40	46	36		
ลำพูน	ป่าซาง	1	3	3	3	29 มกราคม 2569	
	แม่ทา	14	44	46	26	29 มกราคม 2569	
ลำพูน Total		15	47	49	29	22 มกราคม 2569	

4. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของส่วนงาน

จากการรับฟังความคิดเห็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เข้าร่วมกิจกรรม พบว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรม ต้องการให้เพิ่มภาคปฏิบัติให้มากขึ้น ต้องการการสนับสนุนสื่อการเรียนรู้ และอุปกรณ์การทำเครื่องเติมและเครื่องฟอกอากาศอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสถาบันฯ ได้นำข้อเสนอแนะดังกล่าวมาปรับปรุงการดำเนินงาน ดังนี้

- จัดทำคู่มือการประกอบ “กล่องอากาศดี รุ่นที่ 4” ในรูปแบบอินโฟกราฟิกและคลิปวิดีโอ เพื่อให้ง่ายต่อการเรียนรู้และสามารถนำไปใช้งานได้ด้วยตนเอง
- เพิ่มระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติให้ผู้เข้าร่วมได้ลงมือปฏิบัติจริงมากยิ่งขึ้นพัฒนาสื่อการเรียนรู้เพิ่มเติม เช่น คลิปวิดีโอการประกอบเครื่องฟอกอากาศรูปแบบต่าง ๆ
- สนับสนุนอุปกรณ์พื้นฐานสำหรับการจัดทำ “กล่องอากาศดี” อย่างต่อเนื่อง
- พัฒนาระบบพี่เลี้ยง โดยให้ครูที่มีประสบการณ์เป็นผู้ให้คำแนะนำแก่ครูใหม่ที่เข้าร่วมโครงการ

การปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องดังกล่าว จะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้โครงการสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดผลกระทบจากมลพิษทางอากาศอย่างยั่งยืนในพื้นที่ภาคเหนือต่อไป

